LA BRACE

Hod. XIX | KRASAVIK - ČERVIEN 1967 | N. 92

Biela-ruskaja reli-hijna-

ŹNIČ

adra-dženskaja ča-sopiś

Adres Red: **Roma, v. Trionfale, 6415** || **Hadav. padp. 2 dal., 1 paasobn. 15 cent.**

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Fatimskaja Bazylika

NUMAR ADUMYSLOVY

Ŭ ČEŚĆ

50-HODŹDZIA

ŹJAŬLENNIAŬ

NAJŚVIACIEJŠAJ

DZIEVY

Ŭ

FATIMIE

1917 - 1967

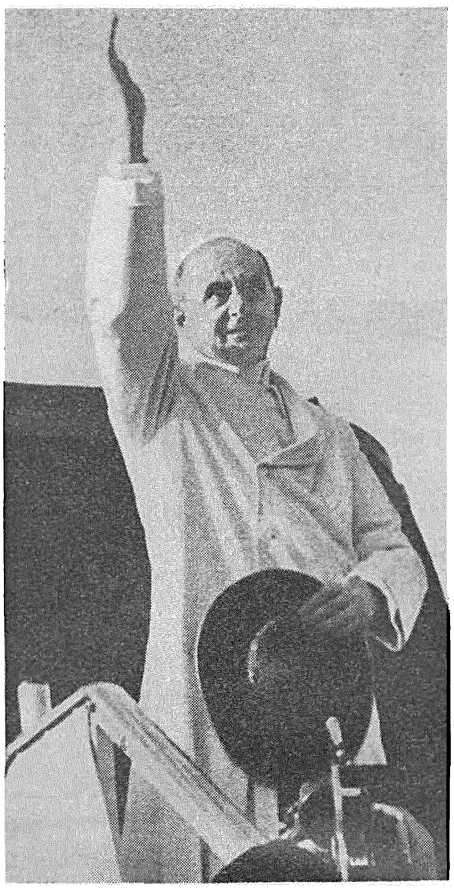

FATIMA

13 travienia 1917. Na śviecie lutuje pieršaja suśvietnaja vajna, zanurajučaja ŭ mory kryvi i śloz narody. Ŭsia Europa ŭ vahni j zmahalnym šale. Adkrytaja na Atlantyk Partuhalija, specyjalna Lisbona, kišyć ad špijanažu z usiaho śvietu j padśvietu.

A ŭ pryrodzie tam tahož dnia — čaroŭnaja ranička, jak heta byvajuć asabliva ŭ travieni hetaha malaŭničaha kraju, kali-to hullivaje sonca roznakraskavaj symfonijaj adlustroŭvajecca ŭ Atlantyckaj zihciċjučaj zybi. Lucyja, Pranciś i Jacynta, troje pastuškoŭ iz Fatimʎ. pasuć sabie biasturbotna pry grocie « Kova da Iria » aviečki,zabaŭlajučysia i ŭvažajučy na sonca kali stanie na svajoj vyšyni. A paŭdni najstarejšaja (10-hadovaja) Lucyja, jak zaŭsiody, kliča streč. brata (9 h) i siastru (7 h) havaryć ružaniec. Raptam — nieš⁺a blisnuła, jak małanka. Hurtujuć, kab nie raźbiehlisia, aviečki. A tut — druhi blisk. Lucyja kruhom zoryć pozirkam — nidzie ni adniusienkaj chmarki. Nie, heta nie pradvieśniki navalnicy. Dziaciej ahartaje tryvožny spodziŭ.

I ŭ tym mamencie — cud! Tady jak Lucyja ŭsio jšče adumoŭvajecca nad zahad-

Bahaslaŭlenstva na adjezdnym.

DA FATIMY!

Ad pieršaj z šašci čarodnych henych prapamiatnych trynaccatak 1917, tak mahutna i zbaŭlenna zaintryhavaŭšych cikavašć i ŭzvarušyŭšych sercy ŭsiaho švietu, minuła voś paŭvieku. Takoha paŭvieku, jaki uśpieŭ užo histaryčna j tealahična abhruntavać, a ŭ vahni druhoj suśvietanaj vajny i zahartavać, vieru ŭ praŭdzivuju cudoŭnašć vyšapisanych źjaŭlenniaŭ dy raźvić pavažny eklezijalny kult Fatimskaj Spažy Najśviaciejšaj, i jaki sioleta śviatkuje uračysty svoj jubilej.

Hetak śviatkuje, što dla bolšaj solennaści j efektyŭniejšaj zbaŭlennaści uzvarušyŭ usio i ŭsich, pačynajučy ad apošniaha słova kulturnaj techniki, ad šyrokich šerych miljonnych masaŭ pabožna-pialhrymskich idučych, jedučych , latučych adusiul - i kančajučy na Apostalskim Pialhrymie, Jaho Sviataści Papie Paŭle VI, jaki na konadnisolennaha raspačaćcia Jubileju zapaviaściŭ na adnoj papularnaj audyjencyi svajo pialhrymskaje ŭ im udziejnictva.

Sensacyja tady aharnuła ŭvieś śviet katalicki j niekatalicki... Presa ŭsich movaŭ i napramkaŭ prosta kryčała na ŭsie łady hihanckimi litarami na svaich bałonach, infarmujučy až da drobieziaŭ ab solennym raspačaćci Jubileju dn.13 *sioletniaha travienia* celebraju

« Pieršaha Pialhryma hodu jubilejnaha Fatimy » - jak nazvała partuhalskaja presa Jaho Sviatašć Paŭła VI. - Celebraju, na azdobu jakoje napłyvała z usiaho śvietu całymi tonnami najpryhažejšaje kviaćcio : ružy ad Brazylijskaj katalickaj moładzi ; tulipany z Holandyi ; orchidei z Madejry ; kviaćcio redkaj jakaści z Uschodu j Amerykaŭ - adresavanaje de « Cova da Iria » (grota 170 klm. ad Lisbony). Z peŭnaściu možna skazać, što kažny vysyłaŭ z tymi kraskami symbaličnymi i serca svajo, zadziniajučysia dušoju z uračystaściu. Tuju duchovuju spałuku pamahała umahčymić mahutnašć i hatoŭnašć modernaj techniki na usłuhach pabožnaści. Z padrychtoŭnaj infarmacyi ŭžo było viedama,

kovaj bliskaŭkaj, Jacynta j Pranciš šturchajuć jaje : « Vun-vun !... U voddali kolkich metraŭ nad niavysokim šyroka razłožystym, moŭ vializny kust, dubam mitusicca jasny kłub, a ź jaho vyjchodzie *zavualavanaja* kaskadaj śviatła strojnaja Spaža, śpiašajučy łaskava asvojtać zachopna źbiantežanych dzietak : « Nia bojciesia, ja nia choču zrabić vam ničoha błahoha ».

Ŭsio adziennie biełaje ; suknia na šyji zaściahnuta załatoju zaviazkaj, spadajučaj až da-nizu ; płašč, akryvajučy hołaŭ i ŭsiu postać až da stopaŭ, z załatoj vyšyvanaj merežkaj va ŭsiu daŭžyniu ; na rukach zhornienych pabožna visić ružaniec daŭhi biely, bliskučym srebnym kryžykam zakončany. (Hl. N. 90 « Zniču » b. 4).

Vyhlad hety vierna pierakazała jašče žyvaja Lucyja.

Niama sumnivaŭ. Nia pieršaješ heta źjaŭlennie : pryhadajma našy Žyrovičy zusim analahičnyja 1470, la Salette 1846, Lourdes 1858...

Lucyja ŭzvarušana pytaje :

— Ź jakoha Vy kraju?

Spaža adkazvaje : « Moj kraj — heta nieba ». Lucyi na momant zdajecca moŭ śnicca toje što čuje j bačyć.

— A što Vy ad nas chočacie?

— « Pryšla skazać vam, kab pryjchodzili ŭ Cova da Iria praz 6 razoŭ dn. 13 kažnaha nastupnaha miesiaca, pačynajučy ad sianniašniaha (13 tra-

... Samachod vitanaha Papy l

vienia). U kastryčniku skažu vam chto ja dy čaho žadaju ».

Zapàła cišynia kruhom. Pa chvilincy Lucyja, aśmielenaja dabrotnym uśmiecham Spažy, pačynaje dalej pytać:

— Pryjchodzicie ź nieba? A ja pajdu da nieba?

— «Tak.»

— I Jacynta?

— « Napeŭna. »

— Dy Pranciś?

— « Takža j jon, ale šmat music adhavaryć ružancaŭ. »

Lucyja nie pierastaje na hetym:

— Možacie skazać mnie, ci našyja dźvie siabrynki (kolki miesiacaŭ tamu pamioršyja) znajchodziacca ŭžo ŭ raju?

— « Adna užo ŭ raju » — śćviardžaje Spaža — « druhaja-ž jašče ŭ čyscy. » I ŭražajučy dzietak vačyma, kaža dalej: « Chočacie achviaravacca Bohu z hatoŭnaściu da paśviaty i pryniaćcia ŭsich pakutaŭ, jakija zachoča vam Jon spasłać, u napravu hetulkich prastupkaŭ, źniavažajučych Pračystaje Serca Maryi? »

— Peŭna, chočam! — adkazvaje Lucyja.

— « Šmat ciarpieć majecie, ale Božaja łaska budzie vam padtrymkaj ». Spaža razdymaje ruki i dźvie pasmy jarkaha śviatła ablivajuć jasnavidaŭ, jakija z voklikami padajuć na kaleni: « O Trojca Najśviaciejšaja, adoruju Ciabie! Boža moj, Boža moj, lublu Ciabie ŭ Najśviaciejšym Sakramencie »! Jany što prybyćcio j pakłonna-pialhrymskaja celebra Ajca Sviatoha ŭ *Fatimie budue pieradavanyja televizyjaj*, jakuju satelit « Telestar » pierasyłacimie Amerykam dy inš. u kolerach. A partuhalskaja televizyja budzie padmacavanaja francuzkaj dy italijskaj. Na miescy-ž u Fatimie naładžana 15 telekameraŭ, 6 pierasoŭnych stacyjaŭ, 2 elikoptery, kala 150 aperatoryjaŭ kinovych i televizyjnych. — Našy Pav. Čytačy napeŭna ŭžo z usiaho hetaha karystali j heta viedajuć; my pieradajom adnak, dziela historyi paśviačajučy joj i ŭvieś hety numar našaj časopisi. — Amerykanskaja kampanija « NBC » vysłała ŭ Partuhaliju svoj ekvipaž dla pierajmannia ŭ kraskach. Dla pieradačy ceremonijaŭ byli spałučany ŭsie europejskija krai, jak Anhlija, Švajcaryja, Austryja dy inšyja. Partuhalskija ŭłady dziaržaŭnyja ahłasili haty dzień śviatočnym u całym krai, a pošta vydała adumysłovuju seryju marak u pamiać hetaha histaryčnaha śviata.

Hetak vo, pa-svojmu, śviet cyvilny vykazaŭ svajo zainteresavannie j pašanu piaćdziasiataj, jubilejnaj, hadavinie Fatymskaj cudoŭnaj padziei.

A jak zahladaŭsia na jaje Toj « Pieršy Pialhrym » — jak vyšej zaznačana — što svajoju vizytaju nadaŭ Fatymskamu śviatkavanniu dy adpustovaj miascovaści ŭsieśvietnaje značennie j rozhałas? Voś što Jaho Sviataść adnosna hetaha Sam skazaŭ na vyšuspomnienaj audyjencyi ŭ baz. Sv. Piatra: « My niedaŭna abviaścili našuju pialhrymku da Fatimy, jakuju za Božaj volaj adbudziem u sybotu 13 travienia iz ščyraj pastanovaj vykanać jaje vodle daràdy Samaj Bohamatki ŭ duchu pakuty j malitvy dziela patrebaŭ Eklezyi (Kašc. Cark.) j śvietu, asabliva-ž na intencyju miru-zhody na śviecie. Siannia zapaviaščajem vam, što z hetaj nahody apublikujem na konadni vyjezdu Našu egzortu (zaachvotny napamin) da ŭsiaje Eklezii (hl. Osserv. Rom. z 12. V: « Signum Magnum ») ab kulcie j naśledavanni Najśviaciejšaj Dzievy; kab aśviatlić Jejnaje značennie relihijnaje dy lepiej vykarystać Naš karotki pobyt u Fatimie

varušyŭsia dy ledź vidzion byŭ u biełym mory vivatujučych chustačak ...

čujuć jašče raz napamin achviaroŭvać štodzienna ružaniec za supakoj na śviecie kaniec vajny. — I źjava pamalenku źnikaje, pakidajučy za saboju śled jasnaści, moŭ vodnuju toń adpłyvajučy parapłaŭ, dy ŭhladajučychsia ŭ jaho zachopna ździŭlenych i tužlivych małych.

13 červienia źjaŭlennie paŭtarajecca padobnym sposabam, z dadatkam da ružanca prośbaŭ zadušnych, paručenniem dzieciam navučycca čytać, i zapaviešciu, što Jacynta j Pranciś pamruć pieršyja, a Lucyja budzie žyć daŭžej dla propahacyi nabaženstva da Pračystaha Serca.

13 lipienia źjaviŭšajasia Spaža, paśla zaachvoty da malitvy j paśviaty, pakazała cud na prośbu Lucyi dla niavieručych u źjaŭlenni.

Ŭ vadnym mamencie raźniała ruki j jasnavidy ŭbačyli mora vahniu, a ŭ im katłujučychsia zanuranych čarciej z apanavanymi praź ich dušami, by vuhli raspalenyja ŭ ludzkoj formie, pławajučyja ŭ połymi j raspalenaj zyndry dy kidanyja ŭ chmary dymu ; to padajučyja va ŭsie baki, jak vichrujučyja proćmy iskar strachotnaha pažaru, cieły straciŭšyja vahu j raŭnavahu z chryplivym jenkam i hłuchim stohnam ad bolu dy rospačy, žach navodziačym. Čerci adroźnivajucca ahidna-brydosnymi formami strachotnych źviaràkaŭ, pranikanych vahniom jak vuhli.

" Vy oś bačyli piekła — pajaśniła Spaža — kudy asudžajucca dušy niapapraŭnych hrešnikaŭ. Kab zabiaśpiečyć ich ad asudu, Boh choča ustanavić pabožnaść da majho Pračystaha Serca. Kali vykanajuć toje, što vam skažu, mnohija dušy zbaviacca i budzie supakoj. Vajna prybližajecca k' kancu. Ale, jak nie pierastanuć abražać Boha, pačniecca druhaja, horšaja. Kali ŭbačycie adnu noč, raźvidnienuju niaviedamym śviatłom, znajcie, što heta budzie vialiki, dany ad Boha, syhnał bliskoha karannia śvietu vajnoju, hoładam, praśledavanniem Eklezii dy Ajca Sviatoha. Kab nie dapuścić usiaho hetaha, ja pryjdu damahacca paśviaty Rasiei majmu Pračystamu Sercu i błahalnaje Kamunii Sv. ŭ pieršyja syboty kažnaha miesiaca. Kali pasłuchajuć majho žadannia (ušanujuć), Rasieja naviernieсca i astalicca supakoj ; kali nie, jana pašyryć svaje zabłudženni ŭ śviecie, pravakujučy vojny i praśledy. Ludzi dobryja buduć katavanyja, Ajciec Sv. mnoha pieracierpić, roznyja dziaržavy buduć razburanyja. Ŭkancy majo Serca Pračystaje zatryumfuje. Ajciec Sv. paśviacić mnie Rasieju, jakaja naviernieсca i budzie dany śvietu peryjad supakoju. U Partuhalii nazaŭ siody zachavajecca skarb viery... « Jak havyorcie ružaniec, dadavajcie da kažnaha

i złažyć Naš synoŭski pabožny pakłon, vodle pavučennia i ducha apošniaha Saboru Ekumeničnaha ».

I ŭ dalejšym Jaho Śviataść zaachvočvaŭ viernych malićprasić Najśviaciejšuju Matku daru viery, adznaačajučy, što praŭdzivaja pabožnaść da Bohamaci pachodzić z mocnaje viery, žyvym prykładam jakoje była Sama Najśviaciejšaja Dzieva. I zacytavaŭ na heta uryvak z kanstytucyi saboru « Lumen Gentium », u jakoj havorycca, što « praŭdzivaja pabožnaść nie ŭ biaspłodnym chvilinnym sentymencie i nie ŭ pustym lohkavierstvie, ale pachodzić z praŭdzivaje hłybokaje viery, siłaj jakoje pryznajom vysokahodnaść Matcy Božaj i skłaniajemsia da synoŭskaj lubaści jak da Matki Našaj dy da naśledavannia Jejnych cnotaŭ ».

Adciemlivajučy potym, što i Maci Boža tak jak Chrystus, stałasia asobaj (achviaraj) supraciŭlenstva kontradykcyi, bož jość takija, što Jaje vyvyšajuć niepamierna u adnosinach da Bostva dy takija, što zusim Joj admaŭlajuć kultu, Papież aśvietčyŭ, što : « Datyčna hetaha apošniaha možam iz suciechaju adciemić, što mnohija z bratoŭ chryscijan, ad nas jašče adłučanyja, zahladajucca bolš pahodna i abjektyŭna na katalickuju navuku ab Maci Božaj ; užo nia vyhladaje ŭ ich na « katalickuju herezyju », choć maryjanskaja dohma i jość jašče adnoj z bolšych pieraškodaŭ da zadzinieńnia ŭ viery z katalickaj Eklezijaj. U hetych apošnich hadoch maryjalahičnaja sprečka zyjšła na spakajniejšy ton dy bolš navukovy ŭ svaim źmieście... ».

Ŭkancy, paručajučy Najśv. Dzievu jak prykład viery, Papa šče napaminaŭ viernych zacikavicca bačynami Eva-

... Pie

naj tajnički: O, moj Boža, uścierażу dušy ad ahniu piakielnaha, a pryjmi ŭsie dušy da nieba, asabliva tyja, što bolej patrabujuć Tvajho miłaserdzia?».

Spaža abjaviła adzin sakret, jaki j dasiannia Lucyja nie adkryła, jon znajchodzicca ŭ tajnym Papieskim archivie j budzie adkryty tolki pa śmierci Lucyi.

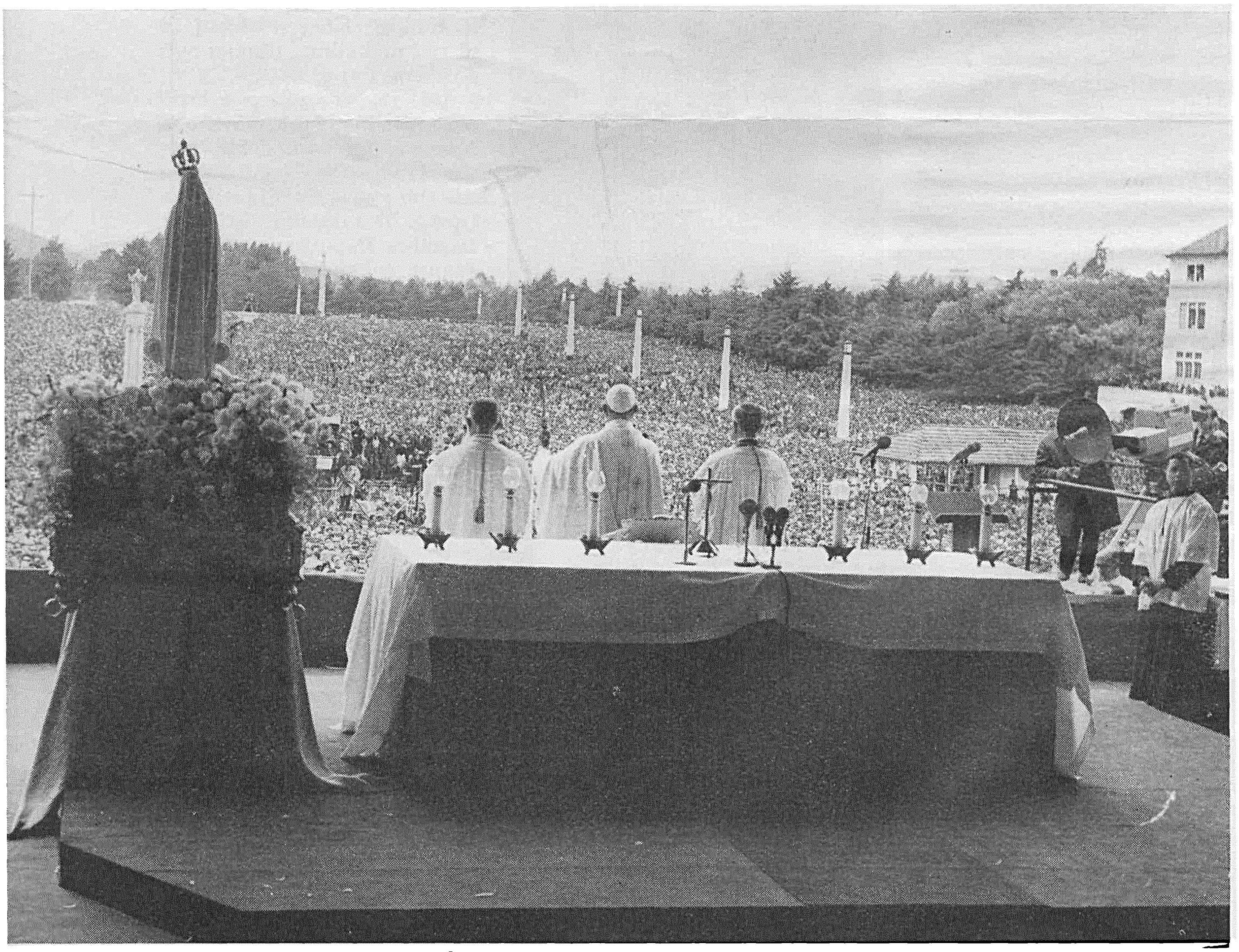
Paśviata Rasiei faktyčna ŭžo dakanaja J. S. Piusam XII u 1942, u 25-lećcie Fatimskich źjaŭlenniaŭ. Eklezija adznačałasia zaŭsiody ćviarozaśvietłaju rastropnaściu ŭ svaich aśvietčanniach. U 1942 Kardynał Šuster apublikavaŭ adnu častku sakretu Fatimy, ale zamaŭčaŭ słova « Rasieja » (nie dazvalali kanjunktury). U 1946, dziela peŭnaści, francuzki biohraf mons. Marthas pytaŭ u Tuy (Hišp.) karmelitanki Lucyi, ci słova « Russia », vyskazanaje Spažoju mieła abaznačać terrytoryju SSSR u jaho heahrafičnych hranicach, ci mo razumiełasia ŭ sensie symbaličnym, adnosna ŭsich narodaŭ niavieručych ? Lucyja adkazała : « Najśv. Dzieva vyskazała da Rasiei « a Russia » kolki razoŭ, biaz inšych pajaśnienniaŭ ».

nelii, jakija adciemlivajuć i pradstaŭlajuć nieparaŭnalnaju fihuru Maryi ŭ tajnicy Chrystusa, što ŭ Joj realizujecca. Prasiem u Maryi — zakončyŭ J. Sviataść — hetaha najvyšejšaha daru viery ; daru tym-bolej siannia darahoha, čym mienš siannia ścierażonaha i cenienaha ; daru, što daść sposab upadobnicca da Maryi bolš za ŭsio, prynosiačy nam toje, Słova Božaje, ŭ Jejnym łonie ŭciełaŭlonaje ; daru, što ad zołaku hetaha žyćcia daviadzie da aurory-zaranicy viečnaha dnia »....

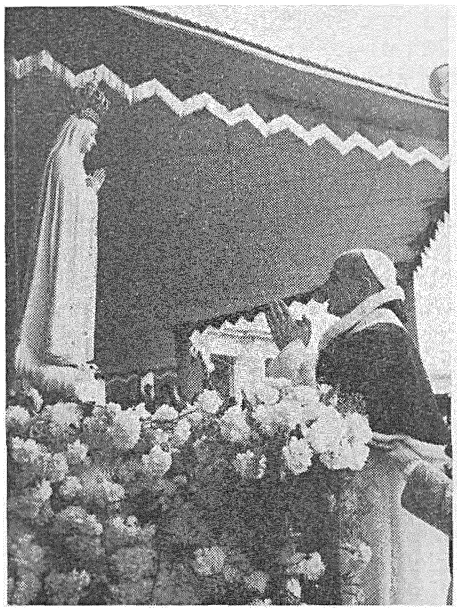
Publičnaja apinija celaha śvietu kamentavała-tłumačyła pialhrymku Papy Paŭla VI da Fatimy takimi słyvamivyskazami, jakimi apisvajecca vializarnaść dy ŭzdym nastrojeŭ, jakija nie znajchodziać sabie roŭnych u sučasnaści, a chibaž i ŭ minuŭščynie. Toje što dziejełasia j bačyłasia ŭ « Kova di Irija » pieravyšaje svaimi efektami hranicy normalnaha uračystaha śviatkavannia, skažam : histaryčnaj padziei, padčas jakoha jašče adzin raz razlahałasia słova rymskaha Papy ab supakoi-miru dy napamin da malitvy.

U sutrasajučym uzdymie pieražyvanaj chviliny trudna było razabracca ŭ šmat jakich asablivaściach, takža j vialikavažnych, hetak hrandyjoznaje było vidoviśča dy achłynajučaje. Kažny krok Paŭła VI ŭ henym svaim najintensyŭniejšym pastoralnym dni bahaty byŭ u epizody, personažy (važnaasoby), uražanni, jakija ŭ mamencie niemahčyma było ŭspryjmać, jany adnak aśviatlajuć i abahačajuć chroniku padziei.

Ahramadnaja manifestacyja ŭ Fatimie pieradusim byał natchnionaja intencyjaj śvietčannia viery, ščyrapasłušny

. aktam paśla pryvietu była Liturhija=Mša Śv. ...

... Prośba lepšaha śvietu ...

Na 13 *žniviervia* dzieci nie mahli źjavicca na spatkannie Spažy, bo musieli prajšci represyjnyja dopyty i 24 hadzinny karcer u vadnym masonskim centry, Vila Nova, kudy vyviez ich podstupnym nasilstvam burmistar Oliveira, masonki « dyplomat », zajadły biazbožnik, jak i ŭsia masoneryja, centram jakoje tady była Partuhalija.

Herojska-viernyja słužki Maryi, (na vačach 10-tysiačnaj užo masy pialhrymaŭ), dačakalisia źjaŭlennia Spažy dnia 19 hetaha miesiaca.

Na prośbu Lucyi cudu proci niaviercaŭ Spaža adkazała :

— « Zrablu jaho ŭ vapošnim miesiacy, kastryčniku. Kalib nia byli vyvieźli vas u Vila Nova d'Ourem, cud byŭby bolš hučny. Budzie Sv. Jazep ź Dziciatkam Jezus, kab supakoj dać śvietu. Budzie Ŭsiespadar Naš bahasłavić narod ; budzie Najśv. Kniahinia Ružanca śv. (nie kaža : budziem...). Maleciesia, maleciesia bolej, paśviačajciesia za hršnikaŭ.... »

Kali Jan, brat Lucyi, čujučy hutarku, chacieŭ dałučycca da jaje, źjaŭlennie tady źnikła. Śvietkami znača i udziejnikami jaho Spaža chacieła mieć tolki troje, astalnyjaž pavinny byli ŭdziejničać vieraju.

13 *vieraśnia* — źjaŭlennie, jak zaŭsiody.Lucyja šmat prośbaŭ pryhatavała cudoŭnych azdaraŭlenniaŭ. Spaža adnak nia ŭsie abiecyvaje vykanać, niekatoryja musiać jašče paciarpieć, Boh bo bača ich niaščyraść Prajektujecca pabudova kaplicy ŭ česć Maci Božaj.

Lucyja skardzicca. « Nazyvajuć mianie (ahitacyja masonskaja) viadźmarskaj zvodnicaj dy pahražajuć spalić na vodklik viernych na źviernieny da ich zàklik : błahać Ružancovuju Bohamatku supakoju-ładu dla Eklezii dy dla śvietu.

Užo ŭ pryvitalnaj pramovie na aerodromie prezydenta Partuhalii Americo Thomaz'a, ad imia partuhalskaha narodu, było ŭspomniena ab całkom niazvyčajnaj ceremonii pratakularnaj, ale heta byŭ tolki naciok na toje, što « Biely Pialhrym » pieražyvie ŭ samaj Fatimie. Niemahčyma naviet prabavać achapić vièlič taje vivatujučaje ŭpradoŭž ukviecanaj darohi 40-kilametravaj z aeroportu da samaj miascovaści abjaŭlenniaŭ MB, a paśla na płoščy pierad bazylikaj (ŭdvajà mo bolšaj za plac Sv. Piatra) dy ŭ akolicy — siannia chroniki naličajuć da 2 miljonaŭ duš. Praciskajučysia placam pierad bazylikaj samachod Papy ledź varušyŭsia dy ledź vidzion byŭ u biełym mory vivatujučaha biełymi chustačkami narodu. Vidoviśča nad vidoviščami !

Pieršym aktam paśla prybyćcià — Imša Sv.na placy, pry autary, pobač jakoha adpaviedna ŭmieščana statuja Matki Božaj u vyhladzie, ŭ jakim abjaviłasia była traim dzietkam. Z tych dzietak jašče žyvie adna Lucyja, siannia 60-letn. zakonnica. Jana prysutničaje na Śv. Imšy. Ajciec Śv. asabista padaść joj Kamuniju Śviatuju dy jejnaj radni, a potym budzie hutaryć ź joju, jak z autentyčnaj śvietkaj cudu.

Razmova J.S. z Lucyjaj, žyvoj śvietkaj cudu.

Na hanarovaj trybunie byli na Imšy prysutnymi takža pradstaŭniki inšych vyznanniaŭ chryscijanskich, a miž imi i toj Patryarch Armianskaj Eklezii Cylicyi Katolikos Khoren I, jaki pierad niekalkimi dniami byŭ hościem Papy.

U h. 12,40 pačałasia celebra Imšy praz Samoha Ajca Śv. ŭ partuhalskaj movie ŭ asyscie Bpa Leiryi i adnaho vydat. misijnarskaha Bpa z Mozambiku. U hetajža movie Papa havaryŭ i kazannie, (pieraryvanaje ŭściaž ovacyjami).

Pryvitaŭsy Partuhaliju ŭsich prysutnych, zaklikaŭ da malitvy, kab razbudžanaja adradženskim Saboram enerhija raźvivałasia daśpiavała da što-raz lepšaj pładavitaści, a ŭvieś śviet — kab štoraz bolej prajmaŭsia patrebaju zhodalubnaje supracy.

Dalej Jaho Śviataść aśvietčyŭ ab svaich intencyjach i žadanniach, jakija pryviali jaho da Najś. Matki Božaj u Fatimu padčas śviatkavanaha 50-lećcia Cudoŭnaha Źjaŭlennia. Dźvie patreby złažylisia na heta : pieršaja — heta vyšadciemlenaja patreba Eklezii Śv. : Musim vyprasić-vymalić dla jaje supakoj i nùtrany ład. Sabor zaklikaŭ svaich viernikaŭ da vyraźniejšaj sumlennaści, hły-

Cudavidy : Jacynta, Pranciš, Lucyja.

kastry, dyk prašu cudu, kab viedali, što pryjchodzicie ź Nieba».

Spaža abiecyvaje ŭsio na miesiac nastupny, kastryčnik.

I pryjchodzić urešcie toj čakany dzien.

13 kastryčnika. Pialhrymaŭ nahramadziłasia bolš 70.000. Jasnavidy — napahatovie. Čakajuć z mocnaju vieraj. Niezabaŭna Lucyja padymaje vočy, kliča Jacynty: «Blisnuła, idzie Spaža". Usie padajuć na kaleni. Lucyja źviartajecca da Biełaj Spažy, čaho ad ich choča:

— «Chaču, kab była pabudavanaja kaplica na maju česć. Ja Kniahinia Ružanca Sviatoha. Havarecie jaho štodziennа. Vajna kančajecca. Vajaki chutka viernucca dadomu».

— Ja šmat łaskaŭ maju prasić, ci vysłuchajecie nas?

— Niekatoryja — tak, inšyja — nie; nieabchodna bo, kab hrešniki naviarnulisia, dy tady chaj prosiać łaskaŭ.

I pasumnieŭ tvar Spažy Najśviaciejšaj, a hołas staŭsia błahalnym:

— «Hodzi abražać Jezusa, zanadta ŭžo źniavažany».

— Nia chočacie jašče čaho ad mianie?

— «Nia choču bolš ničoha».

I adkryvaje ruki dy abiartaje da sonca mihajučaha miž abłakami. Žałasny mament nadyšoŭ: Lucyja ŭ kryk: «Adyjchodzie! Hlancie na sonca!»

La sonca — vizyja raju. Vidnà Siamja Najśviaciejšaja: Apiakun Sviaty ŭ bieli, ź Dziciatkam na rucce u čyrvonaj sukiency, jak i Najśv. Matka, a płašč Jejny błakitny. Jazep Sv. žahnaje trojčy kryžam masy narodu. Za hetaj źjavaj pakazvajecca druhaja: Zbaviciel naprava ad sonca blizu Matki svajej zasmučanaj. Jezus bahasłavić hramàdy. Lucyja šče bačyć Spažu Najśviaciejšu. Jasnavidy skamianieli ad vidovišča j kantenplacyi.

Voś što raskazvaje śvietka ab druhim vidoviščy.

«Adrazu pierastaje doždž. Raźbiahajucca chmary. Pakazvajecca kruh sonca, by srebny miesiac, i davaj krucicca, moŭ vohnienaje koła, raskidajučy na ŭsie baki pasmy śviatła žoŭtaha, zialonaha, čyrvonaha, fialetavaha, błakitnaha, kalaryzujučy j vobłaki nieba, drevy, skały, ziemlu dy masy narodu. Na paru mamentaŭ sutrymoŭvajecca, dy znoŭ pačynaje svoj taniec. Strymoŭvajecca znoŭ, kab pačać treci raz bolš raznastajna, kraskava, brylantna». Chvilinami zdajecca ŭsim padziŭlajučym, što sonca sarviecca z firmamentu dy ŭpadzie na ich; dyk padymajecca z usich hrudziej razam, takža j pierš niavieryŭšych, kryk podzivu i strachu: «Cud! Cud!».

biejšaj supracy dy žyviejšaha apastolstva. Patreba nàhlić nas da hetkaj hłybiejsaj abnovy. Jakaja škoda vynikłab z taho, kalib svajevolnaj interpretacyjaj nie autaryzavanaj navučajučaj uładaj Eklezii, dakonyvałasia eklezijalnaje adradžennie, interpetacyjaj padmienvajučaj tradycyjnaje i kanstytucyjnaje navučannie teolohičnaje Ajcoŭ, dumkaju modernaju, časta pazbaŭlenaju razumnaha śviatła dy zaviejenaj śvieckaju mentalnaściu j abyčajnaściu. Chočam u Najś Matki prasić. Eklezii žyvoje, praŭdzivaje, adnoje-zadzinienaje, Eklezii Śviatoje. Z vami razam chočam malicca i za tych, u jakich praktyčna svaboda relihijnaja prydušana, ŭ jakich asprečvannie isnavannia Boha uvažajecca za niešta pastupovaje novačasnaje, vyzvalajučaje moŭ narody — tady jak u rečaisnaści tak nia jość. Malemsia za hetkija krai! Chaj siła Božaja ŭ ich padtrymoŭvaje vieručych! Chaj uspamoža ŭ asiahnienni praŭdzivaj cyvilnaj svabody narodam.

Druhoj intencyjaj Našaj pialhrymki — havaryŭ dalej Papa — jość malitva za supakoj-zhodu na śviecie. Viedama ŭ jakoj transformacyi i vializarnym prahresie znajchodzicca śviet hety. Najbolš pahražaje adna nienarmalnaść — heta tyja vybuchajučyja j pahražajučyja strachotnaju vajnoju kanflikty. Dva hałoŭnyja matyvy spryčyniajuć tuju nienarmalnaść, niespakoj: 1) śviet, čałaviectva, dziaržavy pierahružanyja zastrašajučaj zbrojaj; 2) tady kali moralna tyja dziaržavy nie zrabili takoha prahresu, jak techničnа j navukova. Bolš taho, vialikaja častka čałaviectva dahetul ciarpić hoład, tamu u joj razbudziłasia niespakojnaść i śviedamaść svaich niedachopaŭ, a zbytkoŭnaści inšych. Tamu voś My i padnosim hołas, što śviet znajchodzicca ŭ niebiaśpiecy! Tamu pryjšli ŭpàšci z pakłonam da noh Kniahini supakoju i prasić dàru, jaki dać tolki moža Boh Usievaładar supakoju-zhody.

Alež dar Božy nie zaŭsiody jość cudadoŭny; časta jon dziejecca ŭ sercach ludzkich; a znača vymahaje sudziejnictva, vysłuhi ludzkoje. Tamu voś źviartajem prośbu našu nia tolki k niabu, ale j da ludziej, kab staralisia być hodnymi daru Božaha ŭ formie supakoju-zhody. Ludzi, budźcie ludźmi, budzcie dobrymi, udumnymi, vialikadušnymi, z adkrytaj dušoju dla dabra śvietu; umiejcie bačyć vaš prestiž dy interes nie ŭ praciŭnaści, ale ŭ salidarnaści z prestižam druhich! Ludzi, nie prajektujcie destrukcyi burlivaści j śmiercianosnaj revalucyi; ale dumajcie ab salidarnaj ŭzajemapomačy j supracy. Hadzina sianniašniaja — vyrašajučaja! Trè budavać śviet novy, śviet praŭdzivych ludziej, jaki biaz Boha nie mahčymie być hetkim, biaz sonca-Boha na horyzoncie....

Najśviaciejšaja Dzieva padčas svajho abjaŭlennia cudoŭnaha ŭzyvała da malitvaŭ za hetki śviet dy da pakuty, kab stacca hodnymi lepšaha śvietu.

FATIMA I SPRAVA ZADZINIENNIA CHRYSCIJAN

(Hl. N. 39 «Źnič» art.: «Fatima i naviarniennie Rasiei»)

Voś što ŭ hetaj spravie Jaho Sviataść Papa Pavał VI havaryŭ na sviatkavanni jubilejnym da hrupy Chryscijan niekatalikoŭ:

«Braty Najdaražejšyja! Miła nam pieradać vam Naš pryviet padčas hetaha Našaha śpiešnaha pialhrymstva. My prybyli da *Fatimy* dla addannia pakłonu *Matcy Chtystusa*, Toj, jakoj Alžbieta vyskazała: «Bahasłaŭlonaja Ty miž žančynaŭ i bahasłaŭlony płod Tvajho ułonnia».

My ŭsie možam razam znajści ŭ Dziavicy, tak jak heta nam prezentuje Novy Testament, naŭzor našaj viery, našaj pakory. Maryja źjaŭlajecca toju, kim nazvałasia: «Ja słuha Ŭsiespadarava (Hospadava), chaj staniecca mnie vodle słoŭ tvaich»....

NAPIS

NA MARMUROVAJ TABLICY Ŭ KAPLICY AA. BAZYLJANAŬ U RYMIE PIAZ. S. M. DEI MONTI 3, ŽYROVICKAJ MACI BOŽAJ

« *Tut miaściŭsia Abraz Najśviaciejšaj Dzievy z Paśvišča, Kopija taho, jahomu addajecca češć u Žyrovičach, zasłyŭšy cudami ŭ miesiacy žnivieni* 1718 *adkryty ŭ domie pad tynkam muru i ŭ nastupnym hodzie tahož mies'aca raspačaŭsia napłyŭ narodu dy ŭzros dataho, što na zahàd Spadara Našaha Papy Klemen'a XI byŭ vyrazany z muru j pieraniesieny ŭ nabožniu* 7 *vieraśn'a* 1719 ».

Ci nia cikavaja heta jakby analohija dla Biełarusaŭ?...

Jana vieryć i adnačasna ahłašajecca słuhoju; vieryć u Toha dla jakoha niama ničoha niemahčymaha, Maryja ŭvažajecca ničohaściu pierad Im i pakorna addajecca na usłuhu Tajnicy Zbaŭlennia.

U stanie sianniašniaha chryscijanskaha razadziniennia niemahčyma, Braty, padzialicca ŭsimi našymi prakananniami ab Maryi. Nia hledziačy na toje adnak, my majem supolny voś hety naŭzorny prykład viery i pakory, jakija z našaha boku my pavinny ŭviaści ŭ našaje žyćcio dla služennia Hospadu. I słušna možam spadziavacca, pry łascy Božaj, što hetaje služennie supolnaje zbližyć nas adnych da druhich.

Ułučemsia vošža z cełaha serca da radasnaha śpievu pryznannia Maryi Bohamaci: « Vialikomić duša maja Hospada dy radujecca ŭ Bohu, maim Zbavicielu!...., Jon u va mnie ździejeŭ vialikija rečy..., a miłaserdzie Jaho na viaki viečnyja tym, što Jaho bajacca ».

Prymiecie, Šanoŭnyja Braty, najlepšyja Našyja dabražadanni j budźcie łaskavy padzialić z Nami našaje žadannie dy spadziavannie, što śviatkavacimiem kaliś dzień daskanalnaha suscalennia ŭ vadnoj viery j lubaści tych usich, što hanaràcca imiam Chryścijanaŭ ».

✝ 23.7.1967

NA MAHIŁU S. P. MIKOLE DZIAMIDAVU

Sv. pamiaci Mikoła Dziamidaŭ radziŭsia 10 snieźnia 1888 h. z baćkoŭ Stanisłava Katnaroŭskaha i Alesi z domu Kalinoŭskaje, katora aŭdavieŭšy, vyšła za Jana Dziamidava. Ajčym usynaviŭ svajho pasynka nadajučy jamu svajo prozvišča. Vychoŭvali Mikołu u asnaŭnym dziady jahonyja. 1905 h. Mikoła zdaŭ egzamin na nastaŭnika dvuchklasnych pačatkavych škołaŭ, a u 1910 h. zdaje agzamin na nastaŭnika pavietavych skołaŭ. 18 lipienia 1914 h. paklikany byŭ u rasiejskuju armiju dzie byŭ na stanoviščy spravavoda haspadarčaj častki roznych vajennych adzinak i trapiŭ u niamiecki pałon. Paśla kapitulacyi Niamieččyny ŭ 1918 h. pryjechaŭ da Vilni i dałučyŭsia da biełaruskich vajskovych arhanizacyjaŭ, 1919 h. byŭ internavany palakami; vyšaŭšy na volu dałučyŭsia da armii henerała Bułak-Bałachoviča.

1922 h. kandydavaŭ da polskaha sojmu ad Biełastoččyny. 1923 h. z inšymi biełaruskimi dziejačami palaki vysialili jaho z Zachodniaje Biełarusi, dyk padaŭsia u Łatviju, dzie razam z K. Jezavitavym pracavaŭ siarod biełarusaŭ na nivie kulturna-asvietnaj. Balšaviki pa zaniaćci Łatvii aryštavali M. Dziamidava i pamiaścili u viaźnicy na Łubiancy ŭ Maskvie, adkul adałosia jamu vyzvalicca. U času druhoje suśvietnaje vajny M. D. prajaŭlaŭ šyrkuju kulturnaaśvietnuju dziejnaść biełaruskuju spierša u Łathalii, a paśla pierajechaŭ da Lidy, dzie miž inšym arhanizavaŭ biełaruski bataljon samapomačy. Pa kapitulacyi Niamiečyny žyŭ u francuzkaj zonie i staŭ adnym z inicjataraŭ-arhanizataraŭ uznaŭlennia Biełaruskaje Autakiefalnaje Pravasłaŭnaje Carkvy u Kanstancyi 1948 h.

Apynuŭšysia u Chikaho supracoŭničaŭ z J. Varonkam i J. Čarapukom (Jankam Zmaharom), paśla dałučyŭsia da Zhurtavania Biełarusaŭ Štatu Illinojs, dzie braŭ dziejny udzieł u hramadzkapalityčnym i ralihijnym žyćci biełarusaŭ. Da pajaŭlennia na Chikaskim haryzoncie ś. p. M. Dziamidava nia było tut nijakaje biełaruskaje relihijnaje arhanizovanaści i možna sumniavacca ci biez inicyjatyvy pakojnaha Dziamidava, skora paŭstałab u Chikaho nia tolki Uschodniaha Abradu Katalickaja parafija i śviatynia ale i Pravasłaŭnaja. Škada vaŭ, što zaniachana i łacinskuju Katalickuju Parafiju (R).

Svietłaj pamiaci M. Dziamidaŭ zaŭsiody z entuzyjazmam i badzioraściu braŭ udzieł nia tolki ŭ svaich rodnych narodnych arhanizacyjach i ustanovach ale i ŭ mižnarodnych.

Viečna jamu pamiać!

J. Čarnecki,

Słuchajcie biełaruskaha radyjo z Vatukanu kažnaj niadzieli, paniadziełki, sierady i pjatnicy a h. 19 u Europie — 21 na Biełarusi na chv. 41,90; 31,15; 25,60

Direttore respons.: Dott. A. FRUTAZ
Posta indir.: Dott. P. TATARYNOVIC
Roma, Via Trionfale, 6415

Z dazvołu
Duchoŭn Uładau

Tipolitografia Fausto Failli - Roma

Pubblicazione autorizzata dal Tribunale di Roma con decreto del 7-12-1950